

A Pécsi Ítéltábla a dr. Gáspár Sándor pártfogó ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Jáklí Tibor ügyvéd (címe) által képviselt **I.rendű alperes neve** (I-IX. rendű alperesek neve (címe) alperesek ellen személyiségi jogvédelem iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2016. május 18. napján kelt 6.P.20.300/2016/16. számú ítélete ellen a felperes által 21. sorszám alatt előterjesztett és a Pf. 5. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 25.000 (huszonötezer) forint, a II. rendű alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint, a III.-IX. rendű alpereseknek személyenként 10.000 (tízezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díja a felperes terhére esik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A megváltozott munkaképességű felperes 2008. május 14. napjától állt a N Kft. (a továbbiakban: munkáltató) alkalmazásában csomagoló munkakörben. Az I. rendű alperes a munkáltató ügyvezetője, a II.-XI. rendű alperesek a felperes munkatársai voltak, a II. rendű alperes részlegvezető beosztásban dolgozott. A munkáltatónál állt alkalmazásban **B B** is.

A munkáltatónál az I. rendű alperes ügyvezetésének idején a munkahelyi hangulat megromlott. A felperes az I. rendű alperes munkavégzéssel kapcsolatos elvárásait túlzónak tartotta, elégedetlenségét a munkáltató és a munkatársak rosszallását is kiváltó módon fejezte ki. A felperes és **B B** összeférhetetlen magatartást tanúsítottak, munkahelyi vitákat, konfliktusokat generáltak, munkatársaikra megalázó, őket sértő kijelentéseket tettek. Több alkalommal a munkát időben nem kezdték meg, miközben a munkatársaik már dolgoztak. A dolgozók egy része a részlegvezetőhöz, a II. rendű alpereshez fordult, aki a panaszokat jegyzőkönyvbe vette. A III., IV., VII., VIII. és IX. rendű alperesek 2012. október 25. napján újabb panasszal éltek a II. rendű alperesnél. Állításuk szerint **B B** és a felperes munkahelyi viselkedése miatt olyan rossz légkör alakult ki, hogy az őket lelkileg és fizikailag is megviselte.

Az I. rendű alperes 2012. október 31. napján kelt azonnali hatályú felmondással **B B** és a felperes munkaviszonyát megszüntette. Indokolásként utalt a munkatársakkal való összeférhetetlenségére, a

munkahelyi légkör rombolására, a munkáltatói jogkör gyakorlója jóhírének és tekintélyének megsértésére, a munkáltató gazdasági érdekeinek veszélyeztetésére.

A felperes és **B B** a Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 2.M.493/2012. ügyszámon pert indítottak a munkáltató ellen a munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazása, valamint nem vagyoni kártérítés iránt. A munkaügyi perben az I. rendű alperest, mint a munkáltató törvényes képviselőjét hallgatták meg, a II.-IX. rendű alpereseket tanúként idézték és hallgatták ki.

A Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2013. július 1. napján kelt 2.M.493/2012/17. számú részítéletével a felperes és **B B** munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és a távolléti díjnak megfelelő kártérítés iránti keresetét elutasította. Bizonyítottnak találta az azonnali hatályú felmondás indokainak valóságát, mert a tanúként kihallgatott közvetlen munkatársak tényszerűen, részletesen és a konkrét eseteket megjelölve nyilatkoztak, a történetekről ellentmondásmentesen és egybehangzóan számoltak be. A Zalaegerszegi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2013. december 10. napján hozott 2.Mf.20.875/2013/7. számú részítéletével az elsőfokú részítéletet helybenhagyta, a jogerős határozatot a Kúria 2015. február 18. napján Mfv.I.10.247/2014/9. számú részítéletével hatályában fenntartotta.

A Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2014. május 29. napján kelt 2.M.493/2012/51. számú ítéletével a felperes és **B B** keresetét a nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti részében is elutasította. Ez az ítélet a Zalaegerszegi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Mf.20.709/2014/8. számú ítéletével jogerőre emelkedett, azt a Kúria az Mfv.I.10.227/2015/5. számú ítéletével hatályában fenntartotta. A Zalaegerszegi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2016. május 9. napján kelt, hatályon kívül helyezést követően újból meghozott 1.M.67/2016/5. számú végzésével a felperes perújítási kérelmét, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasította.

A felperes jelen perben annak megállapítását kérte, hogy az alperesek a munkaügyi perben tett nyilatkozatukkal és tanúvallomásaikkal a jóhírnevét megsértették. Az I. rendű alperest 6 millió forint, a II. rendű alperest 2 millió forint, a III.-IX. rendű alpereseket személyenként 500.000 forint nem vagyoni kártérítés és annak járuléka megfizetésére kérte kötelezni. Kérte továbbá, hogy a bíróság az alpereseket egyetemlegesen kötelezze 2.160.000 forint jövedelemkiesés folytán felmerült általános kártérítés és annak járuléka megfizetésére. Állította, hogy a munkaügyi per során az alperesek valótlan tartalmú nyilatkozatot, illetve tanúvallomásokat tettek, mely magatartásuk alkalmas volt a lejáratására, társadalmi megítélése hátrányos befolyásolására. Az alperesek ilyen módon megsértették a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 78.§ (1) bekezdésével megfogalmazott jóhírnévhez való jogát. Az 1959. évi Ptk. 84.§ (1) bekezdésének *a)* pontja alapján kérte a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását, a 84.§ (1) bekezdés *e)* pontja szerint nem vagyoni kártérítés megfizetését. A jövedelemkiesés miatti általános kártérítés iránti igényét arra alapította, hogy betegsége az alperesi magatartások miatt súlyosbodott, egészségromlása miatt nem tud elhelyezkedni.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, a felperest marasztalta 254.000 forint perköltségben, és megállapította, hogy a felperesi pártfogó ügyvéd díjának viselése teljes egészében a felperes terhére esik. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az I. rendű alperesnek a munkáltató törvényes képviselőjeként tett perbeli előadása, és a II.-IX. rendű alperesek tanúvallomásai a munkaügyi per

tárgyával összefüggőek, adekvátak voltak, a bizonyító erejüket a munkaügyi perben eljáró bíróságok értékelték, azok az ítéleti tényállás alapjául szolgáltak (ide nem értve a IX. rendű alperes bizonyítékok köréből kirekesztett tanúvallomását). A fellebbezési eljárás során a másodfokú bíróság, a felülvizsgálati eljárásban a Kúria a bizonyítékok helyes és okszerű mérlegelését állapította meg, így a kereseti hivatkozással szemben az I. rendű alperes előadása, a II.-IX. rendű alperesek tanúvallomásai jóhírnév megsértésének alapjául szolgáló valótlan tényközlést nem tartalmaztak. Rámutatott arra is az elsőfokú bíróság, hogy a jóhírnév sérelme a közlés nyilvánosságát feltételezi, mivel annak alkalmasnak kell lennie az érintett megítélésének, értékelésének hátrányos befolyásolására. A bíróság előtti eljárásban tett nyilatkozatok és tanúvallomások nyilvánosságra kerülésük hiányában a jóhírnév sérelmét nem alapozhatják meg.

Utalt továbbá arra az elsőfokú bíróság, hogy a személyiségi jogi per alkalmatlan más területre tartozó jogvita eldöntésére, és nem szolgálhat általános vagy különös jogorvoslati fórumként. A jelen perben így nem volt lehetőség arra, hogy a bíróság a munkaügyi perben hozott, a felperes által rendes és rendkívüli perorvoslattal is eredménytelenül támadott jogerős részítélet alapjául szolgáló alperesi nyilatkozatokat és tanúvallomásokat az alapper bíróságtól eltérően értékelje, és ezeket ezáltal felülmérlegelje.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, amelyben annak megváltoztatását és keresetének teljesítését kérte. Felvetette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasításának indokoltságát is, elsődlegesen az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése, másodlagosan a bizonyítás eljárás kiegészítésének szükségessége miatt. Fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 3.§ (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségének, és bizonyítási indítványait indokolatlanul mellőzte. Tévesen ítélte úgy, hogy az általa sérelmezett nyilatkozat és tanúvallomások hírnévrontó jellegének megítélése további bizonyítást nem igénylő jogkérdésnek minősül. Az elsőfokú bíróság így mind a nyilatkozat és tanúvallomások valótlan tartalmának, mind pedig a bírósági tárgyaláson tett nyilatkozatok nyilvánosságra kerülésének bizonyításától elzárta. Hangsúlyozta azt is, hogy a keresetlevélben felsorolt tényállítások indokolatlanul sértőek és bántóak voltak, a személyét durván sértő kifejezést tartalmaztak, és az alperesi vallomástételek során az eljárás tárgyához nem tartozó, a személyiségi jogait sértő kijelentések is elhangzottak. Bizonyítási indítványt terjesztett elő a keresetlevélben megjelölt tanúk megkeresett bíróság útján történő kihallgatása iránt, és kérte a per tárgyalásának a Zalaegerszegi Járási és Nyomozó Ügyészség előtt Ny.66/2016. szám alatt folyamatban lévő büntető eljárás jogerős befejezéséig történő felfüggesztését.

A másodfokú bíróság Pf.VI.20.106/2016/10. számú végzésével a felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét elutasította, mert a felperes által a felfüggesztés indokaként hivatkozott nyomozás lezárult anélkül, hogy az a felperes által hivatkozott tényeket alátámasztotta volna.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú ítélet meghozatalát követően keletkezett és a másodfokú bíróság által beszerzett, a Zalaegerszegi Járási és Nyomozó Ügyészség előtt Ny.66/2016. számon folyamatban volt nyomozás iratai alapján az alábbiak szerint egészíti ki:

A felperes és **B B** feljelentése alapján az I. rendű alperes és társai ellen hamis tanúzás miatt indított nyomozást a Zalaegerszegi Nyomozó Ügyészség a 2015. március 9. napján kelt Ny.164/2014. számú határozatával megszüntette. E határozat indokolása tartalmazza, hogy a VIII. rendű alperes és a jelen perben nem álló **B Jné** telefonbeszélgetésének CD lemezre mentett hanganyaga nem tartalmaz olyan adatot, amelyek alátámasztanák a felperesnek azt a hivatkozását, hogy a jelen per VIII. rendű alperese a hamis tanúskodást elismeri. A hanganyagon nincsenek olyan konkrét tényadatok, amelyek lerontanák a tanú bíróság előtt tett nyilatkozatának hitelt érdemlőségét. A felperes és a jelen per VI. rendű alperesének édesanyja közötti telefonbeszélgetések sem alkalmasak arra, hogy érdemben cáfolják a VI. rendű alperes munkaügyi perben tett tanúvallomásának valóságtartalmát. A nyomozás megszüntetése ellen a felperes eredménytelen panasszal élt.

A Zalaegerszegi Járási és Nyomozó Ügyészség előtt hamis vád büntette miatt a felperes ellen nyomozás indult Ny.66/2016. számon. Ennek az eljárásnak az alapja az volt, hogy a felperes és **B B** 2016. április 5-én feljelentést tettek, állítva, hogy a IX. rendű alperes a munkaügyi perben hamisan tanúskodott, amire volt munkáltatója, a jelen per I. rendű alperese vette rá. A feljelentés a IX. rendű alperes által saját kezűleg írt önvallomáson alapult, melyben a IX. rendű alperes az első munkaügyi perben tett hamis tanúvallomást elismerte. A nyomozás során tanúként kihallgatott IX. rendű alperes az iratot magáénak ismerte el, azonban állítása szerint azt a felperes pressziójának hatása alatt írta. Ezután az ügyészség hamis vád büntette miatt hallgatta ki gyanúsítottként a felperest. A felperes által készített korabeli hangfelvétel alapján azonban megállapítható volt, hogy az önfeljelentést tartalmazó iratot a jelen per IX. rendű alperese és a felperes közösen fogalmazták meg, a IX. rendű alperes azt a felperes ráhatására és érdekében, de fenyegetés nélkül írta meg. Cselekedetében a jelen per I. rendű alperesével szemben érzett harag vezette, mert az I. rendű alperes az ő munkaviszonyát is megszüntette. A IX. rendű alperes utóbb előadta, a feljelentésben azért állította valótlanul, hogy hamisan tanúskodott a munkaügyi perben és erre az I. rendű alperes vette rá, mert úgy gondolta, hogy így nem fog börtönbe kerülni, és fizetnie sem kell a felperes által indított polgári perben. A nyomozást a Zalaegerszegi Járási és Nyomozó Ügyészség 2016. november 4. napján kelt határozatával - mivel nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem várható eredmény - megszüntette. A határozat ellen a felperes, mint gyanúsított panasszal élt, amely nem vezetett eredményre.

A felperes hamis tanúzás büntette és más bűncselekmény miatt további feljelentést is tett IX. rendű alperes és társai ellen, az eljárás a Zalaegerszegi Járási és Nyomozó Ügyészségen Ny.148/2016. számon indult. A feljelentést a Zalaegerszegi Járási és Nyomozó Ügyészség 2016. november 29. napján kelt határozatával elutasította.

A tényállás fentiek szerinti kiegészítése nem érintette az elsőfokú bíróság következtetéseinek megalapozottságát. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben foglalt indokok megismétlése nélkül, a fellebbezésben foglaltakkal kapcsolatban az alábbiakat emeli ki:

A személyiségi jog, ezen belül a jóhírnévhez fűződő jog megsértése általában az elkövető szándékától, a jogsértő közlés körülményétől függetlenül objektív felelősséget alapoz meg. A személyiségi jogsértés ezért valamely hatóság előtti eljárásban tett nyilatkozattal (valótlan tény állításával, híreszteléssel vagy a becsületet, emberi méltóságot sértő véleménnyel) is elkövethető. A bíróságok és más hatóságok előtt folyamatban lévő eljárás célja a jogvita alapjául szolgáló tényállás felderítése, az érvényesített jog alaposságáról való döntés, ezért az eljárás résztvevőinek a rendeltetésszerű joggyakorlás keretei között az eljárás tárgyával összefüggésben tett, és az

elbírálandó kérdés szempontjából szükséges tényelődásai, nyilatkozatai - az adott eljárásban való értékelésen túl - személyiségvédelmet nem alapoznak meg.

A személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél, szerepénél fogva nem alkalmas bármely más jogvita eldöntésére, véleményezésére. Egy peres eljárásban keletkezett irat, nyilatkozat tartalmát az adott per keretei között, az ott eljáró bíróságnak kell megítélnie. Ott kell eldönteni, hogy az egyes bizonyítékoknak a bíróság milyen bizonyító erőt tulajdonít (Kúria Pfv.IV.20.312/2009/6. szám, Kúria Pfv.IV.20.903/2014/9. szám).

A munkaügyi per tárgya annak a kérdésnek az elbírálása volt, hogy a 2012. október 31. napján kelt azonnali hatályú felmondásban foglaltak a valóságnak megfeleltek-e, és így a felperes munkaviszonyának megszüntetésére jogszerűen került-e sor. A felmondás indoka - egyebek mellett - a felperes munkatársakkal való összeférhetetlensége, a munkáltatói jogkör gyakorlója jóhírének és tekintélyének megsértése, a munkahelyi légkör rombolása volt. Az I. rendű alperes személyes előadásának, illetve a II.-IX. rendű alperesek tanúvallomásának tárgya ezért szükségszerűen a felperes személyisége, a mások által kritizált magatartásának értékelése volt. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes nyilatkozatai, vallomásai e tényekre és körülményekre szorítkoztak, minden esetben az ügy tárgyához kapcsolódóan a felperes által tanúsított és általuk is sérelmezett egyes magatartásokról adtak számot. A felperesről nem vitásan negatív értékítéletet alkottak, őt a munkatársakat lelki terrorban tartó, más személy betegségén, vallási hovatartozásán gúnyolódó, összeférhetetlen személynek jellemezték, azonban indokolatlanul bántó, lealacsonyító, az elmondott tényekkel ellentétes, azokból nem következő értékítéletet, véleményt nem fogalmaztak meg.

A felperes a per során is hangsúlyosan utalt arra, hogy a munkáltatónál a dolgozókkal való bánásmód és a munkakörülmények is súlyosan kifogásolhatóak voltak, a méltánytalanságok elleni jogszerű fellépése miatt érte őt a munkáltató képviselője részéről igazságtalan támadás. Az ebből eredő sérelmek azonban a jelen pernek nem tárgyai, a tanúvallomásokban szereplő, és a felperes munkahelyi magatartásának ismertetésére korlátozódó, ugyanakkor azonban a felperes által a jóhírnevét sértőnek talált állítások valótlanságának vizsgálatát célozva a bizonyítás nem irányulhat a munkáltatónál esetlegesen megtörtént, de a jelen perre bizonyosan nem tartozó visszasságok feltárására, illetve a munkaügyi perben már jogerősen elbírált felmondás jogszerűtlenségének megállapítására. Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan ismerte fel, hogy ebben a körben bizonyításnak nincs helye, és ugyanezen indokokra tekintettel a másodfokú bíróság is mellőzte a felperes által bejelentett tanúk kihallgatását.

Mindez nem jelenti azt, hogy a polgári peres eljárásban félként részt vevő személyek ne kereshetnének jogvédelmet abban az esetben, ha a tanú - a Pp. 172.§ (2) bekezdése szerinti figyelmeztetés ellenére - az ügy lényeges körülményre vonatkozóan valótlant vallomást tett. A tanú a bírósági és más hatósági eljárásokban az alapul szolgáló jogszabályok szerint köteles igazat mondani. Az ehhez fűződő kiemelkedő érdeket a büntetőjog a hamis tanúzás bűncselekményének törvényi tényállásával védi (a munkaügyi per idején az akkor hatályban volt, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 238.§-a). Amennyiben a hamis tanúzás bűncselekményének elkövetését jogerős bírói ítélet megállapítja (vagy az ilyen ítélet meghozatalát nem a bizonyítékok hiánya, hanem más ok zárta ki), a félnek lehetősége van arra, hogy a Pp.261.§ (1) bekezdés b) pontja alapján - amennyiben a törvényben meghatározott egyéb feltételek is fennállnak - perújítással éljen.

A kiegészített tényállás szerint felperes több alkalommal tett feljelentést a munkaügyi perrel összefüggésben hamis tanúzás büntette miatt, azonban az eljáró hatóság a nyomozást megszüntette, illetve a feljelentést elutasította. A felperes utalt az ellene hamis vád büntette miatt indult büntető eljárásra, és a másodfokú eljárásban bizonyítékként csatolta a Zalaegerszegi Járási és Nyomozó Ügyészség Ny.66/2016. számú nyomozást megszüntető határozatát. Azonban e határozatból sem állapítható meg, hogy bármely feljelentett személy hamisan tanúskodott volna a munkaügyi perben.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes eredménytelen fellebbezése miatt a Pp. 239.§-a folytán alkalmazandó Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesek másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetni, melynek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés *a)* pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg, és annak összegét a felhívott rendelet 3.§ (6) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban kifejtett jogi képviselési tevékenységgel arányban mérsékelte. A Pp. 87.§ (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság rendelkezett arról, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének másodfokú eljárásban felmerült díja a felperest terheli, viseléséről a jogi segítségnyújtó szolgálat határoz. A feljegyzett fellebbezési illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) és (7) bekezdése, valamint 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2017. április 27.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Vogyicska Petra s.k. bíró